

Пролетарі всіх країн, єднайтесь!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1983 р.

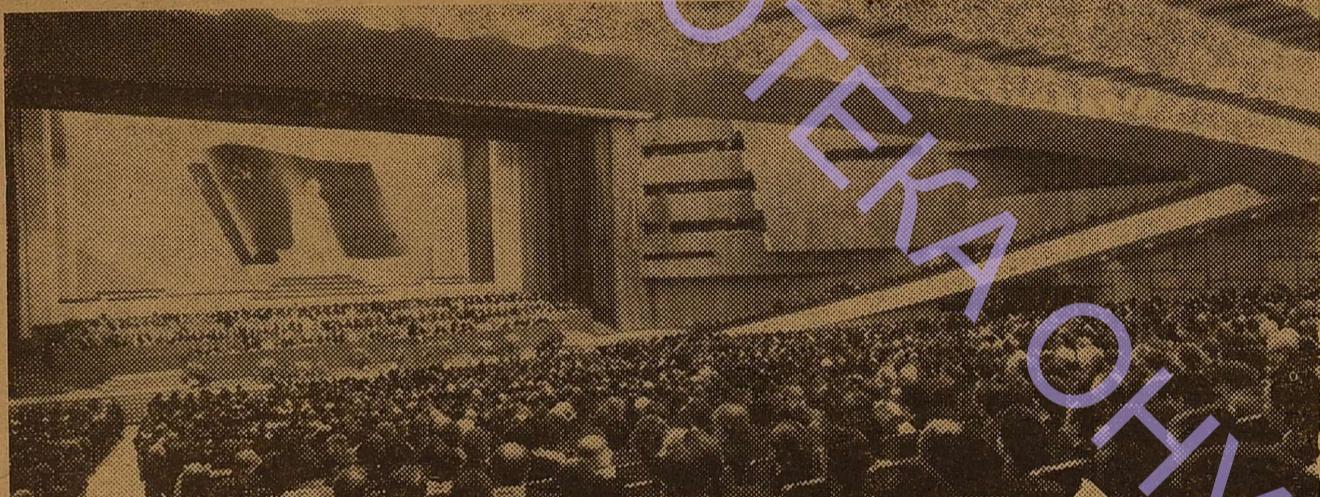
№ 10 (1623). 14 БЕРЕЗНЯ 1986 РОКУ.

Виходить щотижня. Ціна 2 коп.

Рішення ХХVII з'їзду КПРС — в життя!

«ПОПЕРЕДУ В НАС БАГАТО РОБОТИ!»

ЗУСТРІЧ ВІКЛАДАЧІВ, СТУДЕНТІВ, СЛІВРОБІТНИКІВ УНІВЕРСИТЕТУ З ДЕЛЕГАТОМ ХХVII З'ЇЗДУ КПРС ЗАВІДУЮЧИМ КАФЕДРОЮ ІСТОРІЇ КПРС ПРОФЕСОРОМ Н. М. ЯКУПОВИМ.

Професор Н. М. Якупов розповів про хід роботи з'їзду, який виробив реалістичну, продуману програму наших дій, визначив характер і темпи розвитку країни на десятиріччя.

— Я вже майже сорок років в партії, довелось мені брати участь в роботі багатьох зборів, нарад, конференцій. Але вперше я став свідком того, як комуністи, дійсно принципово, відкрито, по-партийному говорять про стан справ. Без перебільшення можна сказати, що ХХVII з'їзд КПРС став поворотним в історії розвитку нашої держави. На ньому було схвалено курс партії на прискорення соціально-економічного розвитку країни. Зараз нам треба буде за 15 найближчих років створити стільки матеріальних цінностей, скільки було створено їх за всі роки Радянської влади. Це, звичайно, завдання нелегке. Але, не дивлячись на всі труднощі, наш народ і партія, спираючись на набутий досвід, з цим завданням, безумовно, справляться.

Особливо хотілося б зупинитись на проблемах науково-технічного прискорення і ролі науки в соціально-економічному розвитку країни, — продовживав промовець. Як відзначалося в Політичній доповіді, з багатьох позицій радянська наука займає передові рубежі в світі. У нас є видатні досягнення в галузі атомної енергетики, фізики, математики, біології, в освоєнні космосу, в боротьбі з поширенням різних захворювань тощо. Про стан і завдання науки говорилося в багатьох виступах на з'їзді. Особливий інтерес у мене викликав виступ президента АН ССРСР О. П. Александрова, а також виступ вице-президента АН УРСР Б. Є. Патона.

Справедливо була відзначена необхідність більш повного використання досягнень сучасної радянської науки. Основний наголос в усіх виступах що торкалися питань науки, було зроблено

лено на посилення її зв'язків з практикою, виробництвом. Серйозній критиці на з'їзді було піддано вузівську науку. Сьогодні в вузах країни зосереджено 35 процентів науково-педагогічних кадрів, в тому числі майже половина всіх докторів наук, а виконують вони не більше 10 процентів наукових досліджень.

Реформа вищої школи, на яку ми чекаємо, передбачає підвищення ефективності вузівської науки і активну участь студентів в науково-дослідницькій роботі. На з'їзді відзначалося, що необхідно якнайраніше залучати студента до наукової роботи, особливо в технічних вузах, до конкретної і відповіальної справи. Треба, щоб уже починаючи з третього курсу студент був прикріплений безпосередньо до підприємства і з урахуванням цього виконував курсові і дипломний проекти. Треба також підвищувати авторитет технічних наук, розвивати юнацьку технічну творчість.

Звичайно, значна увага приділялася на з'їзді ідеологічним проблемам. Перед працівниками ідеологічного фронту з'їзд поставив конкретні завдання по збагаченню духовного світу радянських людей. Партия закликала суспільствознавців, діячів науки і культури виховувати в радянських людей високу політичну культуру. Товариш М. С. Горбачов сказав, що сьогодні необхідно зосередити всю силу партійного впливу на досягненні розуміння кожною людинію гостроти теперішнього моменту, переломного характеру нашого розвитку.

Далі професор Н. М. Якупов зупинився на проблемах реформи вищої школи. Необхідно перебудувати державну систему підготовки кадрів, посилити загальнонаукову і професійну підготовку спеціалістів, привести вищу освіту у відповідність з вимогами часу. В основу цієї роботи треба покласти питання науки, було зроблено

ласти інтеграцію освіти з виробництвом і наукою. Планується, зокрема, вести підготовку спеціалістів за замовленням галузей народного господарства, будувати стосунки вузів з підприємствами на довгій основі. Організатори практичного виробництва повинні ширше залучатись до підготовки спеціалістів. Високі вимоги повинні пред'являтися до якості навчання і самостійної роботи студентів. У зв'язку з цим буде правильним позбавлятися тих студентів, які випадково потрапили в той чи інший вуз, не вправдовують наших сподівань.

На закінчення професор Н. М. Якупов відповів на запитання присутніх. Після зустрічі з вікладачами і студентами Назим Мухаметзянович охоче відповів на ряд питань нашого кореспондента.

Торкаючись молодіжних проблем, Н. М. Якупов висловив думку, що в умовах університету комітетом комсомолу повинен докорінно перебудувати свою роботу з молоддю. В цьому питанні не може бути дрібниць, тому що активна життєва позиція, яку ми зобов'язали виховувати у кожного юнака і дівчини, — поняття комплексне. Неможливо говорити про громадянськість і високу громадську свідомість студента, якщо він проникнуся духом утриманства і споживацтва. Не можемо ми мовчачи спостерігати, як частина нашої молоді захоплюється низькопробною західною музикою, читає сумнівну за змістом літературу. Комсомол повинен приділяти увагу всім цим питанням. А прикладом для комсомольців можуть бути їх старші товариши — комуністи.

— Я хотів би побажати, — сказав на закінчення професор Н. М. Якупов, — університетському комсомолу, щоб він примусив говорити про себе як про застільнника великих патріотичних справ.

УНІВЕРСИТЕТ І РАПО

10—11 березня в Одесі відбувся обласний семінар-нарада робітників агропромислового комплексу з питань посилення організаційної роботи по застосуванню госпрозрахунку, колективного підприємства, інтенсивних технологій у землеробстві і тваринництві. У семінарі взяли участь партійні, радянські і колгоспні керівники, працівники РАПО, передовики сільського господарства, діячі науки.

Одне із засідань семінару відбулося в Одеському держуніверситеті. З доповіддо «Актуальні питання зрошувального землеробства» перед присутніми виступив професор І. М. Гоголев; професор Г. І. Швебс висвітлив питання грунтозахисних систем контуро-меліоративного землеробства.

Учасники семінару оглянули виставку «Учені ОДУ — сільському господарству». На виставці були представлені схеми технологічних процесів, фотографії приладів, зокрема, аерозольного генератора для створення штучного водного туману, схема бактеріального очищення стічних вод, модель літака сільськогосподарської авіації, робота якого контролюється оптико-електронною системою, розробленою фізиками університету.

Створений нещодавно в країні Агропром — це перший з міжтраслевих комплексів, до розвитку яких активно залучається і вузівська наука.

Б. ВЕРНІКОВА.

ЯКИМИ СПЕЦІАЛІСТАМИ МИ БУДЕМО?

Погодьтеся, важко стати спеціалістом високого класу в галузі обчислювальної техніки, коли вуз не має достатньо матеріально-технічної бази. Вступаючи на механіко-математичний факультет, ми мріяли про дисплеї, про те, що через кілька років ми на практиці пізнаємо комп'ютерну грамоту, мріяли про знайомство з найновішими досягненнями обчислювальної техніки. Але і на 4-му курсі більшість наших мрій так і залишаються мріями. Чому?

I. ГЕРАЩЕНКО,
студентка 4 курсу
мехмату,
прикладне відділення.

На фото ТАРС заключне засідання ХХVII з'їзду КПРС.

БУДИТИ ДУМКУ

(ПАРТИЙНІ ЗВОРИ КАФЕДРИ ІСТОРІЇ КПРС ПОСТАНОВИЛИ: КОЖНИЙ ВІКЛАДАЧ ЗОВОВ'ЯЗАННИЙ ЗАЙМАТИСЯ ЛЕКЦІОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ).

Лекційна пропаганда завжди розглядалась комуністами кафедри, як одне з найважливіших партійних завдань, невід'ємна частина кафедральної роботи. Зараз, коли людський фактор набуває вирішального значення, ще більше зростає роль лекційної пропаганди, як однієї з форм його активізації. На квітневому (1985 р.) Пленумі ЦК КПРС тов. М. С. Горбачов говорив: «Розумне партійне слово, звернене до людини, будить думку, розвиває ініціативу людей, виховує непримиренність до недоліків».

Тому цілком закономірно, що одні з партійних зборів кафедри були повністю присвячені обговоренню питання про завдання лекційної пропаганди кафедри в зв'язку з необхідністю більш активно пропагувати рішення ХХVII з'їзду КПРС. В доповіді було відзначено, що в минулому році члени кафедри прочитали трудящим міста і області 461 лекцію, тобто на 15 процентів більше від запланованого. Більше ніж 350 лекцій були присвячені пропаганді матеріалів квітневого і жовтневого (1985) Пленумів ЦК КПРС, перед з'їздом відомих документів, найважливіших рішень партії уряду. 139 лекцій (більш ніж 30 процентів від загальної кількості) були прочитані в районах області. В рамках днів науки чи по направлениях партійних органів в районах області для читання лекцій війшли 15 викладачів.

Ряд лекторів кафедри був відзначений грамотами товариства «Знання» Центрального району м. Одеси. Серед кращих лекторів — доценти В. Г. Пищемуха, М. С. Галицький, П. Є. Ефімов, Ю. І. Сурай, старший викладач Ф. В. Нех.

В той же час підсумки лекційної роботи примусили комуністів кафедри серйозно замислитися над проблемою партійної активності кожного члена нашої парторганізації. Дійсно, 12 чоловік прочитали 395 лекцій, тобто практично зробили план за всю кафедру. Але ж на кафедрі працюють не 12, а 22 викладачі. Ось чому на зборах довелось говорити і про те, що в лекційній пропаганді майже не беруть участі аспіранти. Залишився невиконаним, наприклад, цикл лекцій з зовнішньої політики КПРС. Давно пізвіта необхідність в організації стенду «Куточок лектора».

Комуністи Якупов, Пищемуха, Сурай, Фесик та інші в своїх виступах порушили питання про значення професіоналізму в лекторській роботі, про вплив цієї роботи на підвищення викладацької майстерності.

Партійні збори затвердили план роботи первинної організації товариства «Знання» кафедри історії КПРС на 1986 рік. Найважливішими заходами в ньому є виїзди в підсічні райони, читання циклу лекцій «Рішення ХХVII з'їзду КПРС — в життя!» Зокрема, наші викладачі побувають на заводі ковалсько-пресових автоматів, холодильному комбінаті, заводі металогіспробів, в Укрорттехніці, а також проведуть зустрічі з прес-конференції за матеріалами ХХVII з'їзду КПРС на факультетах і в гуртожитку № 5.

Г. ГРЕБЕННИК,
голова первинної
організації
товариства «Знання»
кафедри історії КПРС.

СУТТЕВИХ ЗМІН НЕ ВІДБУЛОСЯ

Днями Вчена рада університету розглянула питання «Підсумки зимової екзаменаційної сесії 1985/86 учбового року і завдання по удосконаленню навчального процесу у світлі директивних документів вищої школи».

Доповідач — проектор з учибою-організаційних питань професор В. М. Тоцький.

Вчена рада, зокрема, відзначила, що в нинішню зимову екзаменаційну сесію по університету рівень засвоєння студентами знань у порівнянні з зимовою сесією 1984/85 уч. р. суттєво не змінився.

Абсолютна успішність і якість успішності на даний формі навчання складають відповідно 92,3 процента (проти 92,8 процента) і 51 процент (проти 52,6 процен-

та); на вечірньому навчанні — 86,8 процента (проти 87,9 процента) і 30 процентів (проти 30,1 процента).

Стабільні показники успішності виявилися у студентів при складанні екзамену з політекономії. Невправдано різкі коливання в якості успішності відмічаються: в бік підвищення — на кафедрі історії КПРС (на 22 процента), в бік зниження — на кафедрі філософії природничих факультетів (на 15 процентів).

Аналіз підсумків навчальної роботи в першому півріччі 1985/86 уч. р. показав ряд недоліків в плануванні, забезпечені і контролі навчального процесу на рівні деканатів і кафедр, що виявилося, зокрема, в порушенннях графіків учбових занять, невправданих переробках вже

затверджених розкладів заняття і екзаменів, у відсутності системи планування і контролю самостійної роботи студентів, в серйозних порушеннях трудової і навчальної дисциплін.

Слабо виконувала свої функції група аналізу навчально-виховного процесу (голова професор Е. О. Стороженко).

З метою підвищення якості і ефективності навчального процесу Вчена рада прийняла відповідну постанову з конкретними рекомендаціями, в яких особлива увага звертається на необхідність якісного вирішення питання планування, забезпечення і контролю навчально-виховного процесу, а також викорінення формалізму в роботі деканатів, кафедр і викладачів.

ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ УСПІХ ЗНАТЬ?

Університетська газета «За наукові кадри» у своєму номері від 28 лютого ц. р. не випадково поставила в центр уваги питання уточнення підходів до оцінки знань студентів. Дійсно, нинішня зимова екзаменаційна сесія як ніколи виразно виявила нові тенденції щодо критеріїв в оцінці студентських знань з позиції комплексного вимогливого підходу до визначення рівня засвоєння студентами програмного матеріалу. Їх позаудиторної самостійної роботи.

Горезвісна «процентоманія» змушена уступити місце принципово новим критеріям оцінки навчально-методичної роботи викладачів і засвоєння знань студентами.

Навіть поверховий аналіз підсумків зимової сесії показує, що процес пошуку і впровадження більш принципових підходів в забезпеченні якісної підготовки спеціалістів на деяких факультетах вже почався.

Проте, слід зазначити, що на окремих факультетах удається в крайності. З одного боку, під пригодом посилення вимог до якості занять допускають нівелювання офіційного, з іншого боку, посилюються на об'єктивність, охоче ставлять «дів'їні», змінюючи з себе будь-яку відповідальність.

Так, у порівнянні з зимовою сесією минулого навчального року історичний факультет і цього року у процентному відношенні традиційно залишається в лідерах — 96—97 процентів успішності з усіх форм навчання. В той же час не може не викликати подиву, що в останню сесію на 4—11 процентів студентів істфаку більше, ніж у минулому році, отримали задовільні оцінки.

Дещо інша тенденція виявилася на механіко-математичному факультеті. Тут схильні пояснювати зниження успішності «більш слабким набором на 1 курс, знижением успішності студентів 3-х і 4-х курсів, осільків останніх, мовляв, розпочали вивчати важкі для сприйняття спеціальні дисципліни без належної загальновідготовки». Напрошуються запитання, а що думали і робили на кафедрах мехмату для того, щоб послабити наслідки недоробок середньої школи. Мені можуть заперечити, дославшись на те, що вища школа існує не для того, щоб вправляти брак загальноосвітньої школи. Що ж, формально це так. Але хіба ми самі, мовчки примириємося з таким становищем, не допускаємо ще більшої помилки? Адже наш брак проявляється не те що на 3—4 курсах, а вже наприкінці першого року навчання студентів. Тому кожна кафедра повинна регулярно ставити діагноз використовувати всі можливі форми лікування вразливих місць. Мабуть, методичні комісії, групи аналізу механіко-математичного факультету належить серйозно продумати заходи, необхідні для дієвого усунення причин, які заважають якісному і ефективному засвоєнню студентами знань з математичних дисциплін, осілько на кафедрах математики і обчислювальної математики.

Декілька слів про філфак. Так, на даний формі навчання збільшилась кількість студентів, які навчаються без «дів'їк», в той же час значно скоротилася кількість студен-

тів, які мають «четири» і «п'ять». Інакше кажучи, на перший план виступає «трічник». Складається враження, що на факультеті зменшується кількість хороших студентів, здатних стати кваліфікованими спеціалістами. І такі тенденції характерні не лише для філологічного факультету.

На хімічному факультеті «трічників» 48,0 процента, на ГГФ — 53 процента, фізичному — 57 процентів, механіко-математичному — 68 процентів.

Можуть сказати: ці показники — свідчення зрослих вимог викладачів до якості знань студентів. Проте кожному з нас добре відомо, що «трика» — це, як правило, двійка з плюсом. Отже, проблема «середняка» виявляється більш складною, ніж може здатися на перший погляд.

Щоб відійти від традиційних колізій і не повиснути на гачку процентоманії, доцільно зосередитися увагу на такому питанні: як впливає на якість знань студентів чітка організація або відсутність таї в навчальному процесі. Чи достатньо кафедри виявляють самостійність і розумну ініціативу в організації планування, забезпечення і контролю навчально-виховного процесу?

Як відомо, студентам водночас вичітуються біля десятка дисциплін на більшості забезпечуючих спеціальних і загальноуніверситетських кафедр. При цьому щонайменше відхилення від норми на кожній з них в плануванні аудиторної чи самостійної роботи студентів відчутно дезорганізує навчальний процес, призводить до неритмічного засвоєння студентами навчального плану.

Ми недаремно багато говоримо про провідну роль викладачів в навчальному процесі, і це справедливо. Але здається, що при цьому ми не рідко забуваємо, що навчання — це не односторонній і не одноплановий процес. Бо викладач, зацікавлений в наслідках своєї роботи, не може ігнорувати того, чи в сприятливих умовах працює його студент.

Що ми маємо на увазі? Неймовірно, але факт, що, починаючи з навчання в університеті, жоден

студент денної відділення заздалегідь не знає, які саме дисципліни, в якому обсязі і семестрі будуть викладатися протягом навчального періоду.

Можна подискутувати відносно того, яким конкретно має бути цей план-путівник: п'ятирічним, однорічним чи навіть семестровим. Не в цьому суть. Тим більше, що є зразки, та і досвід можна запозичити в інших вузах. Важливо, що наявність такого плану, безперечно, дала б студентам можливість правильно розрахувати свої зусилля, спланувати самого себе, виробити у собі звичку до раціонального використання дорогоцінного часу.

А хто з викладачів університету провів дослідження з ме-

тою виявленням того, чи призовуть його заняття [лекції, семінари, лабораторні роботи] до перевантажень студента?

Такі експерименти необхідні не лише для більш доцільної організації навчального процесу, але й для удосконалення програми дисципліни, яка викладається. Основною метою такого експерименту має бути забезпечення правильного розподілу учебного часу, створення бюджету часу, необхідного для самостійної роботи студента.

Саме на відсутність такої роботи, як на суттєвий недолік, було вказано комісією Мінвузу УРСР, яка проводила комплексну перевірку університету в період з 17-го по 22 лютого ц. р.

І нарешті, про самого студента та молодіжну організацію університету.

Сьогодні вважається модним говорити про утриманські настрої молоді. На жаль, утриманська психологія стала нормою поведінки і значної частини студентів. Це проявляється перш за все у відсутності ініціативи у навчанні [хто із студентів запропонував кращий метод опанування тієї чи іншої дисципліни!]. Складається таке становище, що навіть комсомольські збори у деяких випадках організують наставники академічних груп. А предметні кабінети? Зайдіть після занять в навчальні корпуси і подивіться, чи баґато студентів працює в кабінетах у звичайні міжсесійні дні. Малоєфективно, на наш погляд, є робота комітету комсомолу і комсомольських бюро факультетів по вихованню у студентів більш сумлінного ставлення до навчання.

Ми говоримо про все це не для того, щоб дорігати студентам. Масмо на увазі зовсім інше. В минулі роки в університеті активно велася гурткова робота, у ході якої виявлялися і враховувалися різноманітні інтереси студентів. Окрім факультетських газет, наприклад, виходили і наукові бюллетені, в яких друкувалися перші спроби майбутніх науковців. Все це створювало небівмущену атмосферу загальної зацікавленості в активному вивчення студентами того чи іншого предмету.

Отже, чи не настав час говорити не лише про пасивність студентів, але чи не в першу чергу пасивність викладачів, які повинні виявляти винахідливість і творчість у своїй навчально-виховній роботі. Студента треба не водити за руку, а заохочувати у всьому до самостійних кроків. І постійно будіти інтерес до науки і загальної культури.

Тоді проблема горезвісної «процентоманії» чи гри у «об'єктивні» проценти відпаде сама собою.

М. ПАЩЕНКО,
начальник
навчального відділу
ОДУ.

Треба переглянути структуру вищої і середньої спеціальної освіти, забезпечити підготовку спеціалістів на сучасному рівні, які мають грунтovні теоретичні знання і практичні навички. По-новому, очевидно, треба будувати взаємовідносини вищої і середньої спеціальної школи з галузями народного господарства, посилити їх взаємну заинтересованість у підвищенні рівня навчання і перепідготовки кадрів, кардинальному поліпшенні їх використання на виробництві.

(Із Політичної доповіді ЦК XXVII з'їздові КПРС).

ПОЧИНАЄМО ОБГОВОРЕННЯ МАТЕРІАЛУ «ЗНК» «СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ: ПРОБЛЕМА «ТРИКИ» ЧИ ПРОБЛЕМА СОВІСТІ» (№ 8).

«Середняк» стає центральною фігурою в університеті, — вважає М. В. Пащенко.

На «відмінно» склала першу в своєму житті сесію Лариса Коваленко, студентка 1 курсу класичного відділення мехмату. Зараз у Лариси нові турботи: не послабляти темпів у навчанні, вчасно підготуватися до семестрових залишків, щоб бути в повній готовності до літньої сесії.

Побажаємо тобі, Ларисо, такого ж успішного фінішу!

Фото І. МОСКАЛЕНКА.

ОСЬ І ЗАКІНЧИЛАСЬ ПЕРША СЕСІЯ

Як швидко летить час! Здається вчора ми тримали на вступних іспитах, потім переживали, як складено пе-ршу в своєму житті сесію. Але ці хвилювання вже позаду, ми відчуваємо себе справжніми студентами. Дехто навіть жартує: попере-дише дів'ята сесія!

Але якщо говорити се-рйозно, то попере-ди ще май-же п'ять років важкої, нап-ружененої роботи, а перша се-сія стала лише першою крапкою в траєкторії нашо-го студенцького життя. І дуже жаль, що у багатьох ця умовна крича з перших же місяців навчання в універ-ситеті повзе вниз. Це тим більш прикро, що ми не про-сто навчаємося, ми здобува-емо майбутню професію. А правиль-но обрати свій жит-тєвий шлях, стати справжнім професіоналом — зна-чить здобути своє людське щастя. То ж давайте будемо боротися за своє щастя, не будемо падати духом після перших невдач і труднощів, адже все залежить тільки від нас самих.

Зараз перед нами стоять нові завдання і проблеми. Час за лекціями, семінарами, роботою над курсовою промайне неломітно і перед нами постане завдання скла-дання літньої сесії. А її усіх залежить, як ми в цьому переконалися, від напруже-ної, повсякденної роботи протягом всього семестру. Отже, часу, «розхитуватися» від немас, треба працювати по-справжньому.

Т. РЯБЕНЬКА,
студентка I курсу
філфаку.

14 березня 1986 р.

«ФІЗКУЛЬТ» без «УРА!»

У зміненні здоров'я населення, гармонійному розвитку особи, в підготовці молоді до праці і захисту Батьківщини зростає значення фізичної культури і спорту, впровадження їх у повсякденне життя. Треба поставити справу так, щоб кожна людина змолода дбала про своє фізичне вдосконалення, мала знання в галузі гігієни і медичної допомоги, вела здоровий спосіб життя.

(Із Програми КПРС).

НАУКОВІ ПИТАННЯ ДО КАФЕДРИ ФІЗВИХОВАННЯ

Ми говоримо, що фізичне виховання — не від'ємна частина комуністичного виховання. Ось чому в нашій країні робиться все для масового розвитку фізкультури і спорту. А для справжньої масовості необхідна і хороша матеріальна база. Які ж справи щодо цього в нашому університеті? В п'яти гуртожитках є спортивні кімнати, але вони дуже погано обладнані спортивними приладами. Біля гуртожитку немає волейбольних, баскетбольних спортивних майданчиків, не кажучи вже про міні-майданчики для футболу. Не змонтовані тут хоча б найпростіші спортивні прилади. Дуже потрібна ініціатива комсомольських організацій факультетів, кафедри фізвиховання, щоб студенти могли провести суботники біля своїх гуртожитків з метою благоустрою та влаштування спортомайданчиків. Адже нам під силу зробити, наприклад, столи для настільного тенісу, змонтувати турніки. Я віневний, що вони б не пустували. А наш стадіон?

оа? Крім поля для гри в футбол (вхід на яке суверо обмежений), і бігової доріжки, там майже немає умов для занять спортом. Ті, хто служив в армії, добре знають, що спортивне містечко, спортивні прилади — прекрасний засіб змінення здоров'я. Тільки комплексне використання різних видів спорту, участь в іграх дозволяє виробити спритність, вправність. Не можна задовольнятися лише бігом, заняттями з фізкультурою за програмою. Наявність хорошої матеріальної бази значно підвищила б інтерес до спорту, що в свою чергу, заличило б студентів до активної участі в спортивних заходах. Цікаво було б знати через газету «ЗНК», що думас з цього приводу кафедра фізвиховання ОДУ?

С. АХЛАМОВ,
студент II курсу,
член комсомольського
бюро істфаку.

«Все залежить від бази...»

СКАЗАВ У РОЗМОВІ З НАШИМ КОРЕСПОНДЕНТОМ ЗАВІДУЮЧИЙ КАФЕДРОЮ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ОДУ ЛЕВ ВАСИЛЬОВИЧ МАЛИКОВ.

— Які спортивні секції працюють сьогодні в університеті?

— Баскетболна, (для чоловіків і жінок), з боротьби самбо, волейболу (чоловіки й жінки), художньої гімнастики, легкої атлетики, плавання, гандболу, стрільби кульової, тенісу, настільного тенісу, футболу, бадміntonу, спортивного орієнтування, альпінізму. Діють також секції шахів, шашків, є групи здоров'я для викладачів і студентів, а також групи з ритмічної гімнастики.

— Скільки студентів займаються в цих секціях?

— Майже чотириста.

— І всі вони займаються в одному спортзалі на Пролетарському бульварі!

— На жаль, це так. Особливо напружено в зимовий час. Щоправда, ми іноді арендуємо приміщення в інших вузах. Наш зал погано пристосований до заняття. Посудіть самі: в залі холодно, він погано освітлюється, немає гарячої води.

— А як справи на стадіоні?

— Університетський стадіон має одне з кращих у місті футбольне поле. Відмінні синтетичні бігові доріжки. Але допоміжні приміщення в поганому стані. Немає душових з підігрівом води, роздягалки не обладнені належним чином. Для реконструкції приміщень потрібні чималі кошти. Ми неодноразово зверталися з проханням про реконструкцію допоміжних приміщень стадіону в ректорат. Але це питання, на жаль, розв'язується вже не один рік і коли воно буде вирішено — невідомо. Не дивлячись на такі

обставини, кафедра забезпечує роботу більш ніж з 4 тисячами студентів. Якщо говорити про ефективність нашої роботи, то в першу чергу необхідно підвищити якість навчального процесу. Дівчі на тиждень у нас займаються студенти першого і другого курсів, один раз — студенти третіх і четвертих курсів всіх факультетів. І прищепити їм любов до фізичної культури і спорту необхідно саме під час цих заняття. Але при таких умовах, в яких нам доводиться працювати, зробити це нелегко. По-перше, часу відведеного на заняття недостатньо. За найскромнішими підрахунками, студенту необхідно віддавати заняттям фізичною культурою і спортом 8—10 годин на тиждень. Ми ж займаємося з студентами 80 хвилин на 1—2 курсах і 90 хвилин — на 3—4 курсах.

Звичайно, я правильно відзначаю і самі студенти, для додаткових заняття необхідні і додаткова матеріальна база, поліпшення умов для заняття фізкультурою і спортом. За нормами забезпеченості спортивними приладами нам необхідно гімнастичний зал, зал для заняття важкою атлетикою, басейн, майданчик для додаткових заняттів. У нас же є лише один зал розміром 36x18 метрів. Крім того, при проектуванні і будуванні цього залу було допущено ряд грубих прорахунків. Потрібні нам і додаткові спортивні майданчики з баскетболу, волейболу, гандболу, тенісу. Будівництво таких майданчиків планується здійснити в районі гуртожитків на Пролетарському бульварі. Але справа ця просувається надто повільно.

— З якою особистою ініціативою виступають сьогодні вик-

ладачі кафедри в плані активізації спортивно-масової роботи зі студентами університету?

— За ініціативою нашої кафедри і заступників деканів деяких факультетів вирішено проводити дні здоров'я на кожному факультеті. Спортивне свято стане складовою частиною Дня факультету. В ньому візьмуть участь не тільки студенти, а й викладачі. Зараз планується провести ряд спортивних змагань в гуртожитках з доступних видів спорту.

— Але ж спортивні гуртожитків ще як слід не обладнані!

— Так, питання про обладнання спортивних залів повністю ще не вирішено. Хоч вже зарахуємо передати студрадам гуртожитків велотренажери, мати, гірі, гантеля. Але для цього ці кімнати необхідно додатково обладнати. В обладнанні спортивних залів повинні взяти діяльність не тільки викладачі кафедри, але й студради гуртожитків, активісти спортивно-масової роботи, студентський профком.

В навчально-експериментальних майстернях ми замовили дещо для обладнання цих кімнат, але майстерні зволікають з виконанням замовлення. Необхідно також обладнати біля гуртожитків гімнастичні містечка. Ми плануємо також будівництво «доріжки здоров'я» в спортзалі. В УЕМ вже надійшло замовлення на її виготовлення. За ініціативою спортивного клубу і кафедри найближчим часом будуть проводитися змагання комсомольсько-молодіжного складу з комплексу ГПО.

Бесіду вів
I. МОСКАЛЕНКО.

люді — справа першорядної важливості.

Ось чому редакція вирішила надати слово тим, хто має безпосереднє відношення до розвитку фізичної культури і спорту в університеті.

На жаль, відповіді Льва Васильовича Маликова звелися головним чином до виведення недоліків у роботі кафедри фізичного виховання посиланням на відсутність матеріальної бази.

Як підкреслюється у новій редакції Програми КПРС, змінення здоров'я радянських

не ігноруючи важливості цієї проблеми, хочемо, однак, підкреслити, що в роботі кафедри відсутній ентузіазм і справді спортивний запал, відсутні ті зв'язки з молоддю і персоналом університету, які роблять спорт і заняття фізкультурою справді масовими.

Ставка на спортивну еліту поки що залишається характерною ознакою для стилю роботи кафедри.

Не може не здивувати па-

РЕКТОРАТ ПОСТАНОВЛЯЄ...

На черговому засіданні ректорату розглянуті результати комплексної перевірки роботи кафедри фізичного виховання.

Відзначивши певні досягнення кафедри в організації фізичного виховання студентської молоді, ректорат вказав на наявність недоліків і упущенів, усунення яких могло б сприяти поліпшенню всієї діяльності кафедри.

Зокрема, відзначалося недотримання графіка занятів у спортивному залі, недоцільна об'єднання різних груп, що знижує якість заняття. Незадовільно відвідуються заняття з фізичної культури студентами старших курсів та іноземними студентами.

Спецгрупи комплектуються без урахування основного захворювання. Закріплений за кафедрою лікар на заняттях буває дуже рідко, а посада медичної сестри залишається вакантною. На кафедрі слабо ведеться науково-методична і науково-дослідницька робота. Із 22 штатних викладачів такою роботою фактично займаються 4 чоловіки.

Співробітниками кафедри проводиться недостатня лекційна робота серед населення і особливо в студентських гуртожитках.

У постанові ректората вказується, що з метою покращення на кафедрі фізвиховання учбового процесу необхідно якнайшвидше виконати план реконструкції і будівництва нових спортивних комплексів і споруд.

Господарську частину університету зобов'язано сприяти виконанню замовлень кафедри на виготовлення тренажерів та спортивних приладів.

Завідувачу кафедрою Л. В. Маликову запропоновано у найкоротші строки усунути вказані недоліки в організації учбового процесу та посилити ідейно-виховну роботу серед викладацького складу кафедри.

НАКАЗ РЕКТОРА ПРО ПРОВЕДЕННЯ В ПІДРозділах фізкультурних пауз існує. Хто винен в тому, що він не виконується?

ЯК ОРГАНІЗОВАНА СПОРТИВНА РОБОТА ІЗ СПІВРОБІТНИКАМИ УНІВЕРСИТЕТУ?

З таким запитанням наш кореспондент звернувся до голови комісії культурно-масової і спортивної роботи профкому ОДУ О. П. Дем'янчука.

— У зв'язку з об'єктивними труднощами, а саме відсутністю спортивних залів, які могли б приняти всіх бажаючих, значно ускладнється організація дійсно масової спортивної роботи в університеті. Але певні заходи вже вже реалізуються. Зокрема, ускіпшно ведеться переговори відносно арендування у політехнічного інституту декількох доріжок в плавальному басейні. Майже завершено формування групи аеробіки, яка буде діяти в спортивній кімнаті гуртожитку № 8.

— Орест Павлович, що, на вашу думку, можна зробити якнайближчим часом, щоб поживити спортивну роботу

серед співробітників університету?

Перш за все, необхідно форсувати ремонт спортивного залу по вулиці Ласточкина. Більш чітка організація заняття в існуючих залах зі студентами — теж певний вихід із становища, яке склалося.

Не менш важливим вважаю і медичне забезпечення заняття спортом. Зокрема, буде б добре організувати профогляд працівників університету.

Мені відомо, що багато з них охоче займалися б плаванням, але пройти освічення в районній плавальні не завжди просто. Мабуть, допільно було б організувати у вузах медичний огляд співробітників, по черзі об'єднавши зусилля лікарів медпунктів декількох вузів.

Необхідно подумати також про введення фізкультурної паузи у всіх підрозділах університету, в яких здебільшого працюють жінки. Адже, як мені відомо, відповідний наказ ректора існує, проте він чому-то не виконується. Самокритично слід визнати, що в цьому винен і профком співробітників ОДУ. Гадаю, що нам терміново необхідно подумати про те, які спортивні заходи організувати для співробітників у літній пору.

«В СЕРЦІ У МОЇМ»

Так називається нова документальна повість завідуючого кафедрою української літератури професора І. М. Дузя, яка повинна вийти з друку в обласному видавництві «Маяк». В повісті йдеться про літературно-естетичні та громадсько-політичні погляди відомого українського радянського письменника і громадського діяча Михайла Панасовича Стельмаха.

З дозволу автора ми передруковуємо фрагмент повісті про його перебування разом з письменником Стельмахом у Саратові, яке сталося 1962 року у дні Декади української радянської літератури і мистецтва в РРСФР.

У неділю 1 червня делегацію українських митців роздісно і широко зустрів Саратов. Моросив дощ, але на привокзальній площі зібралося понад дві тисячі чоловік — робітники та службовці, студенти та учні. Навколо будинків в панно, лозунгах, прапорах. На проміщенні вокзалу прапори Радянського Союзу та УРСР. Під ними яскраві лозунги «Привет дорогим гостям України!» і «Пусть живет и крепнет дружба русского и украинского народов». Все потопає в квітах.

Під час мітингу Михайло Панасович Стельмах, звертаючись до нас, говорить:

— Треба буде знайти час і відвідати місця, пов'язані з іменами Чернишевського, Шевченка, Костомарова. Хто знає, коли ще випаде нам приїхати «в глушь, в Саратов». — закінчив жартівливо словами Грибоєдова.

План свого знайомства з культурними цінностями Саратова Михайло Панасович Стельмах виконав і перевиконав. Він поцікавився, де жив і працював Ярослав Галан, де проходив у дні Великої Вітчизняної війни Всеслав'янський мітинг, на якому виступали Павло Тичина, Максим, Рильський, Олександр Корнійчук.

В перший же день ми прошлись по вулиці, що носить ім'я Тараса Григоровича Шевченка, і поклали квіти біля будинку, в якому бував Кобзар.

— От, друже, чого ми недодумали, — сказав Михайло Панасович.

— Чого? — запитую.

— В нашій бригаді знаходиться Ростислав Івицький, заслужений артист республіки. Він створив і чудесно виконує композицію «Слово про Кобзаря». Якби було добре організувати отут, біля цього будиночка мітинг. Зібрати людей і попросити Івицького, щоб він прочитав свій твір. Як би було добре. Не додумалися.

Заохочений оцінкою композиції Михайлom Панасовичем я пішов разом з Івицьким в Саратовський університет і там прослухав таки його виступ. Перед мною ожили біографічні твори Тараса Григоровича. Майстер художнього слова використав автобіографію Шевченка, його поезії і прозу, листи і щоденників записці. В уяві постав цільний характер, нескорений борець, пристрасний революціонер-демократ.

В перші дні Великої Вітчизняної війни молодий тоді Стельмах написав вірш «Шевченкові». Звертаючись до образів Кобзаря, він кликав на бій з фашистськими нелюдями:

Не спалося, а ніч як море, А ніч в полоні ворогів. На всіх шляхах стояло горе І білий камень червоні...

Іван Дузь.

НАРОД ПРО ЗДОРОВ'Я, КРАСУ І СИЛУ

Найбільше багатство — здоров'я. Помірність — мати здоров'я. Добрі півні завжди худі. Силою не хвались, краще трудись. Лікар — супутник хвороби. Життя — це радість, яку не кожен цінує.

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

«За наукові кадри», орган парткома, ректората, профкомов і комітета

комсомола Одесского государственного университета им. Мечникова. (На украинском языке).

Друк. вид. «Чорноморська комуна» Одесского обному КП України. Тираж 1000 прим. Обсяг 0,5 аркуша формату газети «Правда».

ДЯКУЄМО ЗА РАДІСТЬ

Нещодавно в нашому актовому залі виступав ансамбль «Стругураша». Учасники ансамблю — студенти і викладачі Кишинівського університету. Коли ми йшли на концерт, нам було просто цікаво, що можуть запропонувати такі ж студенти, як і ми самі. Але з перших номерів програми всі глядачі забули, що перед ними не професійні артисти. Запальні молдавські танці, веселі і ліричні пісні, чудова музика — все це захоплювало, спо-

внювало радістю. Цікаво було дізнатися і про народні молдавські звичаї, обряди, які відтворили на сцені учасники ансамблю.

Гордість за свою рідну Молдавію, любов до Батьківщини і разом з тим, «чуття єдиної родини» у всіх народів Радянського Союзу, — ось основні мотиви, які пронизували цей прекрасний виступ.

Учасники ансамблю коротко розповіли про історію створення ансамблю, про

свій, порівняно молодий, університет. Кишинівський університет — ровесник перемоги нашого народу над фашистською Німеччиною. Так що травень минулого року став для студентів і викладачів Кишинівського університету подвійним святом, вони відзначили 40-річчя Великої Перемоги і 40-річчя створення університету. Цей вечір всім дуже сподобався. Хотілося б, щоб подібні зустрічі відбувалися частіше.

Т. ТРОЯНДОВА,
студентка І курсу
філфаку

Незабаром я закінчує ОДУ і покину стіни університету, в якому з мене виховали спеціаліста - хіміка. Я з задоволенням відзначаю, що мета, яку я перед собою ставив, досягнута. Для цього мені були надані великі можливості і я завжди буду вдячний за це Радянському Союзові!

Гельєн ХЕРАРДО,
студент V курсу
хімічного
факультету (Куба).

МЕТИ ДОСЯГНУТО

В лютому 1986 року на хімічному факультеті пройшов ряд заходів, присвячених 125-річчю з дня народження Героя Соціалістичної Праці академіка М. Д. Зелінського. Цій темі було присвячено і засідання студентського клубу «Катенан» кафедри органічної хімії, яке проходило в гуртожитку № 3 Одеського університету. Викладачі розповіли про

те, що в Одеському університеті і ФХІ АН УРСР ім. О.В. Богатського продовжуються роботи, започатковані академіком М. Д. Зелінським по дослідженню процесів каталізу, вивченю стереохімії органічних сполук, процесів сорбції токсичних газів тощо. В цих роботах беруть участь і студенти хімічного факультету.

ПІСЛЯ КРИТИЧНОГО ВИСТУПУ «ЗНК»

«ОСЕЛЕДЕЦЬ СМАЖЕНИЙ 3... «РОМАНТИКОЮ»

В РЕДАКЦІЮ ГАЗЕТИ «ЗА НАУКОВІ КАДРИ»

Надрукований у вашій газеті від 24 січня ц. р. фейлетон «Оселедець смажений з... «романтикою» обговорено 11.2.1986 р. на нараді працівників об'єднання № 48 з участию проректора по АГЧ тов. Рутовського І. Г. і його помічника тов. Малярчука І. С., а також представників студентського профкому і побутової комісії, представників тресту ідалень учебових закладів. Критика визнана правильною.

З метою покращання роботи буфетів в університеті з буфетницями об'єднання проведено практичний семінар.

Виробничим відділом тресту ідалень перевіянуто і доведено до відома кожного буфету асортиментний мінімум продукції. В буфеті головного корпусу університету встановлені терmostати для чаю і сосисковарка.

Зараз щодня в буфеті є в продажу булки прості (не солодкі) вагою 50 і 100 г., бутерброди 3—4 найменувань, виготовлені з ужи-

ванням хліба чи таких булок, чай з цукром чи без нього, з повидлом; соки 6—5 найменувань, у тому числі томатний і яблучний, молоко кіп'яче, сметана, гарячі сосиски; кулінарні вироби у широкому асортименті, пиріжки здобні печені з різними наповнювачами та інша продукція.

Буфет забезпечено в достатній кількості стаканами, посудом, столовим набором, у т. ч. чайними ложками.

За роботу буфетів встановлено постійний контроль з боку персоналу тресту і керівництва об'єднання № 48.

Буфетниці тт. О. Ткаченко і Л. Яковleva суворо попереджені про необхідність своєчасного замовлення продуктів в асортименті.

С. ЛІВШИЦЬ,
зав. об'єднання № 48
тресту ідалень учебових закладів.

про роботу пунктів громадського харчування університету буде обговорюватися на засіданні профкому співробітників.

Голова ЖПК профкому ОДУ
С. СУХОВСЬКА,
голова комісії громадського контролю профкому ОДУ
Т. ГУДИМОВИЧ.

ВІД РЕДАКЦІЇ

Дві відповіді на один і той же критичний виступ. Відверто кажучи, відповідь зав. об'єднання № 48 тресту ідалень учебових закладів С. Г. Лівшича здалася нам занадто оптимістичною. Во-сosинки, наприклад, не завжди бувають, знову немає томатного сочку, ніхто не зачіп повидла до чаю... Проте, ми вважаємо головним, що об'єднання і профком університету дійшли згоди з питань забезпечення чіткої роботи буфету, не вдаючись до взаємних образів і докорів.

Що ж стосується роботи буфетниць О. Ткаченко і Л. Яковлевої, то жодна з зацікавлених сторін не повинна обмежуватися лише критикою на їх адресу. Потрібна і дійсна допомога, і розуміння специфіки їхньої праці. Вимоги до людей мають бути принциповими і суттєвими, а ставлення — доброзичливим.

ЗАХОДЬТЕ: Одеса, вул. П. Великого, 2,
3-й поверх, кімната 86

ДЗВОНІТЬ:

тел. 23-84-13.

Редактор М. ЩЕРБАНЬ.